

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

Magyarország éllovas az államadósság csökkentésében

Magyarország az utóbbi két évben a jelenleg nemzetközileg is egyik leginkább figyelt mutató, az államadósság tekintetében jelentős eredményeket ért el. Míg a legtöbb nyugati ország az adósságráta növekedésétől szenved, addig hazánk esetében a 2012 második negyedévének végén az államadósság a GDP-nek 77,7%-át tette ki, amely 2010 első negyedévéhez képest több mint 4%-os csökkenést jelent. Az EU országaiban ezzel szemben átlagosan 8%-kal került feljebb a mutató.

A magyar államadósság fenntarthatóságába vetett bizalom jele, hogy mind a külföldiek, mind a hazai háztartási szektor által tartott állampapírok mennyisége rekordokat döntöget.

A kormányzati törekvésekkel összhangban a várakozások szerint a költségvetés hiánya alacsony maradhat idén is és az elkövetkező években is, így a hazai adósságmutató további csökkenése várható, így Magyarország fenntartható pályára kerül.

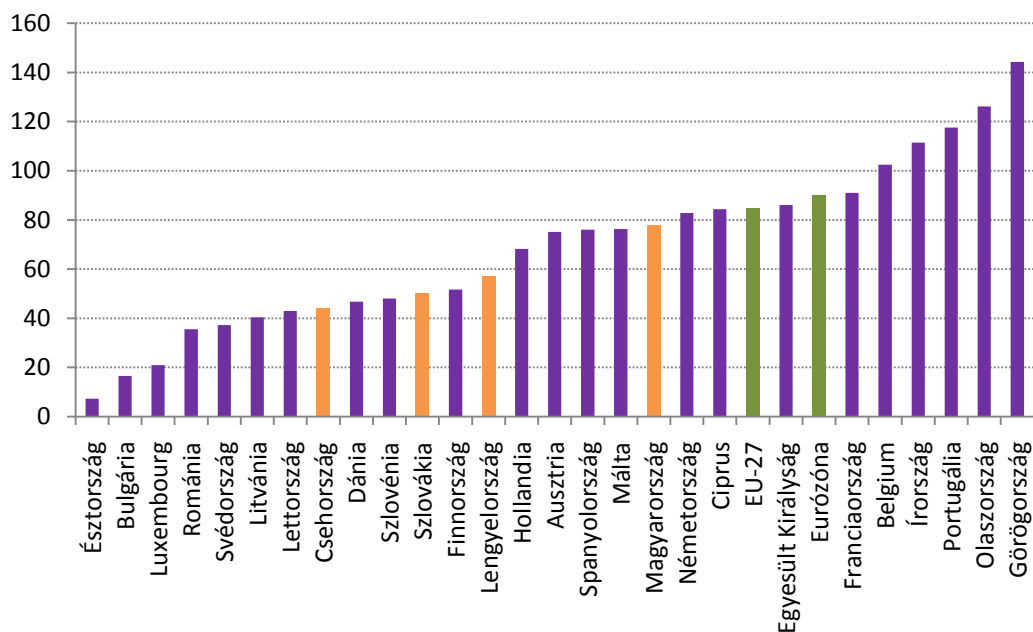
1. Az államadósság alakulása az Európai Unióban

Magyarország 2012 második negyedévének végén a 77 milliárd eurós államadósságával (GDP 77,7%-a) **az Európai Unió középmezőnyében tartózkodik**, elmarad a teljes Uniót számba vevő 84,9%-os és az eurózóna 90%-os értékétől, azonban a Visegrádi országok között az első helyen áll. A legeladósodottabb országok az Unióban: Görögország (144,3%), Olaszország (126,1%), Portugália (117,5%), a legkevésbé eladósodottak: Észtország (7,3%), Bulgária (16,5%) és Luxemburg (20,9%).

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

Az Európai Unió országainak államadósága, 2012q2
(a GDP százalékában)

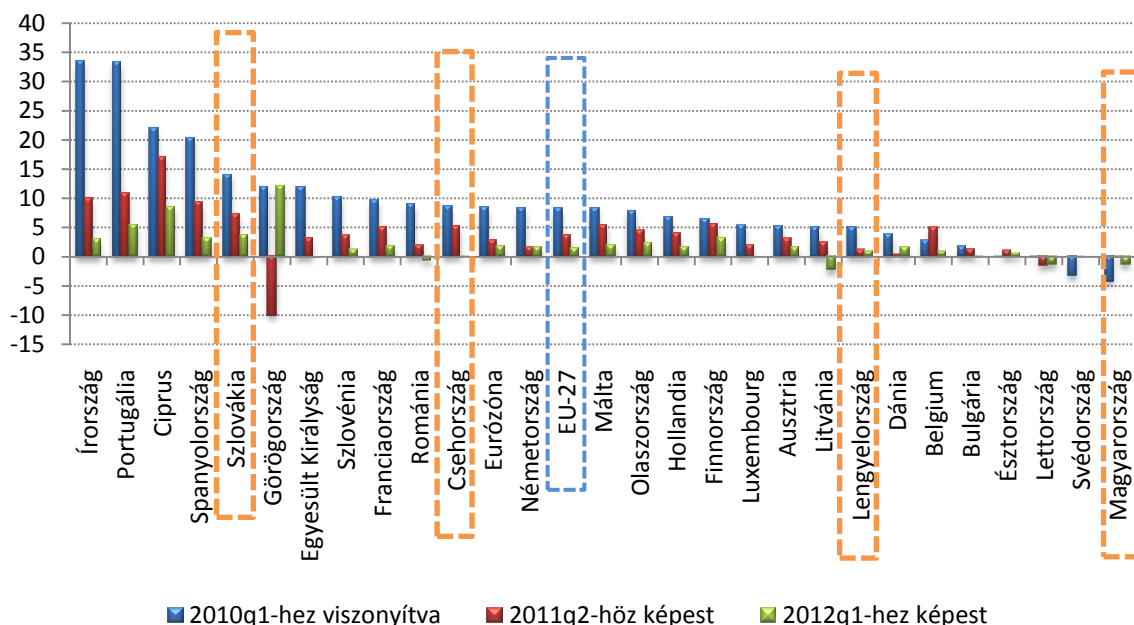

Forrás: Eurostat

Az államadósság csökkenésében Magyarország az élen jár, az EU legtöbb országától eltérően **Magyarországon csökkent az adósság 2010 első negyedévéhez (-4,2 százalékpont), valamint az előző év azonos negyedévéhez (-0,2 százalékpont) és a legutóbbi negyedévhez képest is (-1,3 százalékpont)**. Eközben régiós versenytársainknál is, és az egész Uniót tekintve is nőtt az adósság, az említett időszakokhoz viszonyítva átlagosan rendre 8,2, 3,7, valamint 1,5 százalékponttal.

Az államadósság változása az EU-ban 2012q2-re (százalékpont)

Forrás: Eurostat

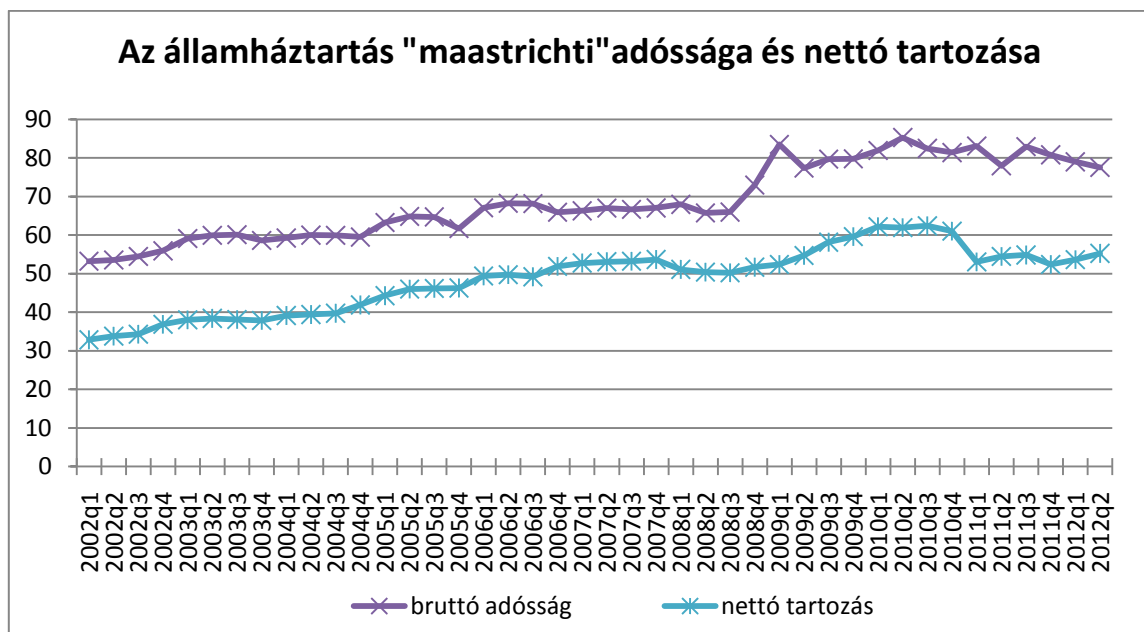
2. A magyar államadósság alakulása és a fő befolyásoló tényezők

A magyar államadósság az Eurostat adatai alapján 2012 második negyedévének végén 77 035,4 millió eurót, azaz 22 168,5 milliárd forintot tett ki, ami GDP-arányosan 77,7%-nak felel meg. A magyar államadósság jelentős hányada, nagyjából 42%-a devizában denominált, így az árfolyamváltozás nagymértékben hat az adósság nagyságára, az átértékelődési hatás erős.

Az államháztartás bruttó, konszolidált, névértéken számításba vett (maastrichti) adóssága mellett számon tartják a nettó adósságot is. A nettó államadósság annyiban tér el a bruttó állománytól, hogy tartalmazza az államháztartás konszolidált pénzügyi eszközeit is, nemcsak a kötelezettségeket. Magában foglalja többek között az MNB-nél elhelyezett betéteket, a nyújtott kölcsönöket, hiteleket, a tulajdonosi részesedéseket, illetve egyéb követeléseket is. A kötelezettségek így szembeállításra kerülnek az államháztartás pénzügyi eszközeivel, és a két állomány közötti különbség számításával alakul ki a nettó államadósság.

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

Forrás: MNB

Az államháztartás nettó tartozása 2011 első negyedévében elsősorban a magánnyugdíj-pénztári kilépések következtében elszámolt tőketranszfer miatt csökkent (a GDP 61 százalékáról 53,1 százalékára), ez a bruttó adósságot csak egy negyedévvél később érintette, csak ekkor kezdték meg a magánnyugdíj-pénztárak átutalni az államháztartás számára a kilépők vagyonát. **A nettó adósság 2012 második negyedévének végén a GDP 55,3 százalékát tette ki.**

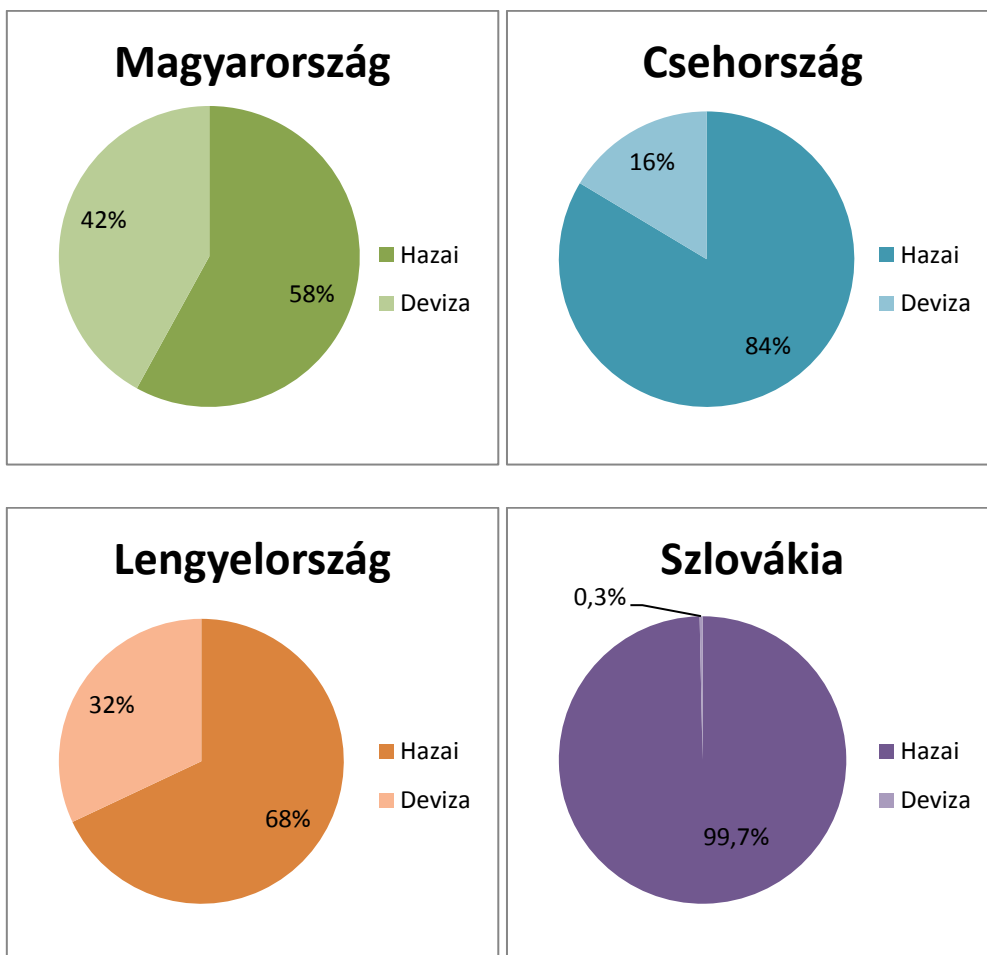
A kormányzati törekvésekkel összhangban a várakozások szerint a költségvetés hiánya alacsony maradhat idén is és az elkövetkező években is. Az IMF 2012. októberi előrejelzése (IMF Fiscal Monitor) szerint idénre GDP-arányosan 2,9%-os hiány várható, a kamatkiadásokat nem tartalmazó elsődleges egyenlegünk idén 0,8%-os.

3. Az államadósság szerkezete

Magyarországon az államadósság sikeres csökkentése mellett továbbra is jelentősnek mondható a külföldi devizában történő eladósodottság. **A Visegrádi országok közül hazánkban a legnagyobb a devizaadósság aránya.** A teljes adósságon belül eléri a 42%-ot, míg Lengyelországban 32%, Csehországban 16%, Szlovákiában elhanyagolható (mivel ott az euró a fizetőeszköz, így nem volt szükség más devizában történő hitelfelvételre). A devizában denominált adósság magas aránya miatt továbbra is jelentős Magyarország külső sérülékenysége.

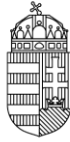

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

Forrás: Nemzeti Bankok, Pénzügyminisztériumok

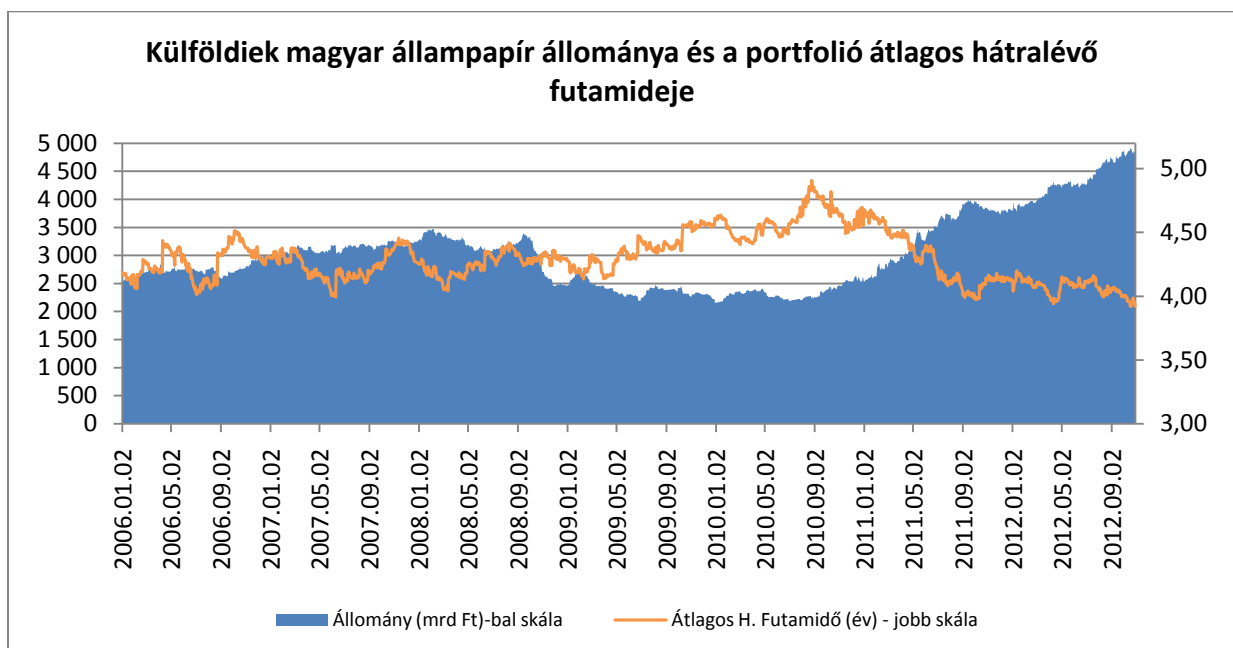
Devizaadósságunk több mint fele részben euróban denominált, továbbá amerikai dollárból, SDR-ből (Special Drawing Rights – speciális lehívási jogok), angol fontból, japán jenből és svájci frankból tevődik össze (az euón kívüliek árfolyamkockázatát az euróval szemben fedezi az AKK).

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

Forrás: ÁKK

A magyar államadósság külföldi kitétségét vizsgálva megállapíthatjuk, hogy **2010 óta folyamatosan növekszik a külföldiek által tartott magyar állampapírok állománya, 2012-ben is jelentősen, 28%-ban emelkedett a volumen.** A külföldiek által tartott papírok átlagos hátralévő futamidejét vizsgálva elmondhatjuk, hogy 2012-ben átlagosan 4 évre csökkent a mutató a 2011-es átlagos 5 évről, összhangban az állomány nagymértékű növekedésével.

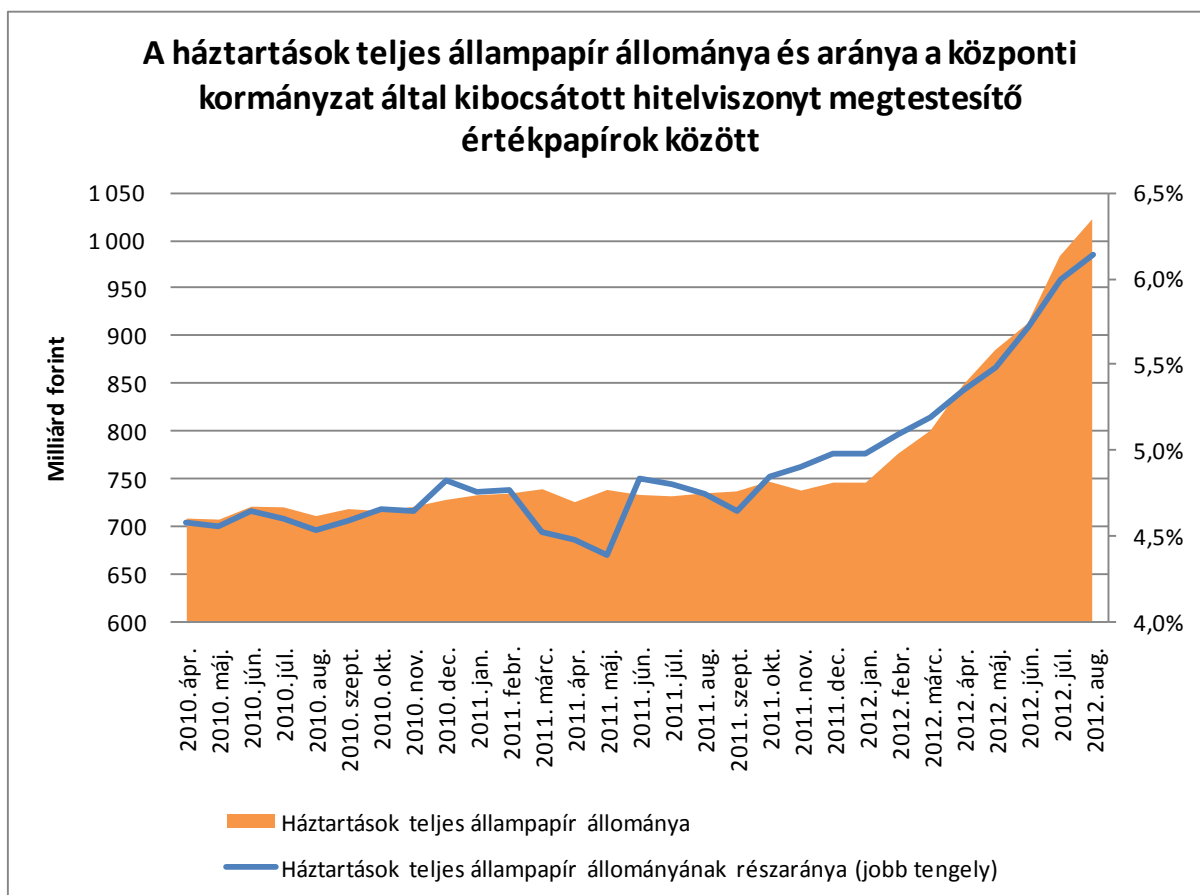
Forrás: ÁKK

4. A háztartások tulajdonában lévő állampapír állomány felfutása

Az elmúlt két évben fokozatosan emelkedett a háztartások kezében lévő teljes állampapír állomány, 2012 elejétől pedig gyorsuló ütemű bővülés volt tapasztalható. Az értékesítési helyek és a vásárolható lakossági állampapír típusok kiszélesítésével és vonzóbbá tételével a háztartások által tartott teljes állampapír állomány a 2012 januárjában meglévő 745,7 milliárd forintról - 278 milliárd forintos (37%) növekedést követően - **az augusztus végi adatok szerint rekord magas, 1 023 milliárd forintra emelkedett.**

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

Forrás: MNB

Ezzel párhuzamosan a központi kormányzat által kibocsátott, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokon belül is emelkedett a háztartások állománya (az év eleji 5%-ról 6,1 %-ra), amely pozitív folyamat mind a háztartások, mind a nemzetgazdaság számára. A lakosság relatíve alacsony kockázatú és kedvező hozammal rendelkező befektetéshez jut, az állami finanszírozás biztonsága pedig emelkedik a háztartások állampapír vásárlásai révén, mivel kevésbé lesz kiszolgáltatott a külföldi forrásoknak.